

DOI 10.36074/logos-24.11.2023.93

РОЗВИТОК ЕКРАННОЇ ДОКУМЕНТАЛІСТИКИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

ORCID ID: 0000-0001-9755-8067

Трегуб Ангеліна Михайлівна
канд. наук із соц.ком., доцент,
доцент кафедри дизайну
Хортицька національна академія

УКРАЇНА

На сьогодні в контексті глобальних інформаційних трансформацій спостерігаються і тенденційні зміни в сучасному мистецтві, зокрема екранному – до вже традиційних телебачення та кінематографу, додалися новітні онлайніві та мультимедійні форми. Розвиток мережевих комунікацій та цифрових технологій сприяє не лише зростанню інтересу аудиторії до документалістики, а й збагаченню її мови новими засобами виразності і розширенню палітри режисерських прийомів, обумовлених рушійними інноваціями в зйомці, монтажі та сценографії. Саме технологічне покращення та спрощення процесу документальної та інформаційно-хронікальної зйомки стало одним із основних чинників активного впровадження документалістики в екранний мистецький простір. Також з цифровими відеоредакторами значно полегшився і збагатився ефектами, анімацією, графікою та іншими візуальними елементами монтажно-тонувальний етап. А розвиток технологій віртуальної та доповненої реальності відкрив нові можливості для створення іммерсивних документальних експериментів, завдяки чому глядачі інтегруються у світ представленої історії з більшою повнотою емоційної рецепції. Так, на думку О. Мусієнко «Подальший хід технічного прогресу продовжує вносити корективи в естетичні характеристики екранних мистецтв» [2].

Загалом у сучасному мережевому просторі відбувається як взаємодія з аудиторією, так і просування та розповсюдження аудіовізуальних творів. За посередництва відеохостингів, стрімінгових сервісів та соціальних мереж реалізуються інтерактивні та мультимедійні документальні проекти, в яких глядач може взаємодіяти з контентом, обирати напрям розповіді або отримувати додаткові роз'яснення із актуальних для нього питань чи проблем.

В Україні наразі документалістика набуває особливої актуальності, адже виступає потужним інструментом висвітлення реальних обставин і подій війни, тому зростає і відповідальність режисера щодо підбору прийомів і засобів відтворення об'єктивної дійсності (гуманітарні кризи, воєнні злочини, військові дії), задля уникнення її спотворення чи викривлення. Як зазначають С. Горевалов та Г. Десятник, «Техногенність кіно і телебачення обумовлює і величезні можливості драматургічної побудови екранних творів, пов'язані з комбінованими та комп'ютерними методами утворення віртуальної екранної дійсності... Крім того, саме технічні можливості кіно і телебачення значною мірою визначають специфічні тільки для них засоби збирання, обробки й поширення документальної та художньої інформації» [1, с. 16]. Водночас синтетичний аудіовізуальний характер екранних мистецтв чинить дуальний, а відповідно посилений вплив на сприйняття глядача, тому телебачення, кінематограф та інший контент, в основу яких покладено документальні форми,

можуть перетворюватись на ефективний інструмент пропаганди та поширення деструктивних патернів поведінки та ідеологій. І саме від режисерських рішень залежить об'єктивність і реалістичність відображення сюжетної дії.

Список використаних джерел:

- [1] Горевалов С.І., Десятник Г.О. Вступ до спеціальності кіно-, телемистецтво : навчальний посібник. К. : КНУ, 2014. 132 с.
- [2] Екранні мистецтва / О. С. Мусієнко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-18811>